

Resultaten LSB 2007 in Twente

Het Landelijk Soortonderzoek Broedvogels (LSB) van SOVON kent twee gedeelten, nl. de kolonievogels en de zeldzame broedvogels.

Kolonievogels

Blauwe Reiger

In 2007 vond een enorme opleving van de Blauwe Reiger plaats. Het hoogste aantal in jaren.

Naam kolonie	2003	2004	2005	2006	2007	tellers
Begraafplaats Almelo	16	13	12	10	8	W. Nijkamp
Bellinckhofweg, Weerselo	5	6	7	7	7	Wim Wijering
Schapendijk, Wierden	15	13	14	8	9	Ben Nijeboer
Breeriet, Delden	51	50	51	50	64	Jan Meijerink
Lonnekermeer, Hengelo	8	11	8	10	13	Harry de Jong
Singraven, Denekamp	30	28	32	35	38	Harm Meek
Weldam, Goor	9	14	14	7	14	Henri Bouwmeester
Groot Boerman, Markvelde	5	6	9	6	8	Eli Nauta
Witte Veen	11	9	10	12	12	Erik Foekens
Waterwingebied, Enschede		4	6	10	11	Piet Kokke
Buurserbeek, Buurse		6	20	10	17	Aldert Schenk
Oude Kerkhof Vriezenveen				1	0	Geert Euverman
Hulsbeek, Oldenzaal			5	3	5	Peter Bleijenberg
Totaal	150	160	188	169	206	

Kokmeeuw

Ook dit jaar waren er geen Kokmeeuwen in het Elsenerveld . De kolonie in het Haaksbergerveen nam nog verder toe, waarbij gevreesd moet worden voor eutrofiëring van de veenmosgebieden. Ook de aantallen in de kolonie in de Engbertsdijksvenen nemen langzaam maar zeker toe.

Naam kolonie	2003	2004	2005	2006	2007	tellers
Engbertsdijksvenen	297	395	465	555	590	Herman Hazelhorst
Elsenerveld	2500	2500	2000	0	0	Ben Nijeboer
Haaksbergerveen	40	37	195	710	1000	Roy Dear

Zwartkopmeeuw

Er is sprake van één territorium in de Engbertsdijksvenen.

Oeverzwaluw

Er zijn dit jaar twee nieuwe kolonies ontdekt, nl. bij Stepelo en bij het Twentekanaal in Goor. Er was een lichte verbetering in de broedvogelaantallen dit jaar, maar de aantallen van een paar jaar geleden werden niet gehaald.

Naam kolonie	2003	2004	2005	2006	2007	tellers
Put van Roelofs	29	0	0	0	0	Peter v.d. Akker
Engbertsdijksvenen	3	0	7	2	4	Peter v.d. Akker
Leemslagenplas, Almelo	23	0	0	0	0	Laurents ten Voorde
Lutterzand		4	9	2	8	Bennie Egberink/Rudi Lanjouw
Oelemars, Losser	121	148	95	117	70	Ben Hulsebos/Leo Hassing
Dinkel, Losser	0	0	0	0	0	Sander Wansing
Domelaar, Markelo	80	20	0	12	40	Peter v.d. Akker
Rutbekerveld, Enschede	80	70	220	65	80	Gerrit Wesseloo/Bé v Kuik
Balderhaar, Kloosterhaar		30	0	26	28	Richard Gerritsen
Stepelo					15	Laurents ten Voorde
Twentekanaal, Goor					13	Han Bouwmeester
Totaal	336	272	331	224	258	

Huiszwaluw

In Twente wordt het gehele noordoostelijke deel met o.a. Geesteren, Vasse, Mander, Lattrop, Tilligte, Agelo, Ootmarsum, Denekamp, Saasveld, Weerselo, Oldenzaal, De Lutte, Overdinkel en Losser door de Weidevogelgroep Weerselo, VWG IVN-Losser, Heemkunde Ootmarsum en de werkgroep flora en fauna van Heemkunde Denekamp geteld. Dit betreft een gigantisch groot gebied met honderden kolonies en meer dan 30 tellers. Hier en daar is wat toename, maar in het algemeen geldt voor Twente toch een afname dit jaar van ongeveer 8 %.

Gebied	2003	2004	2005	2006	2007	tellers
Noordoost-Twente	1841	1753	2155	2118	1945	Weidevogelver. Weerselo, e.a.
Zuidwest-Enschede	34	53	27	32	32	Jan Stufken
Glanerbrug		22	16	18	14	Erik Foekens
Holterhof-Enschede				6	7	Erik Foekens
Daarle	41	40	41	47	41	Albert Stevens
Diepenheim		97	80	95	78	Bennie Oolbekkink
Hof te Boekelo			15	17	13	Bert Hoitzing
Hellendoorn	24	21	18	40	44	Jos v. Tongeren

Roek

Van deze soort zijn tientallen kolonies in Twente, die zich bovendien ook nog wel eens verplaatsen, meestal door verstoring door menselijk ingrijpen. Om enigszins een overzicht te geven zijn de kolonies per stad of dorp gebundeld. In Almelo en Wierden zijn de vele kleine kolonies samengevoegd tot gebiedskolonies, waarbij Almelo in drie en Wierden in vier gebieden is opgedeeld.

Het aantal Roeken is in zijn totaliteit de laatste jaren gestaag afgenomen, kende in 2006 weer een opleving, maar kelderde behoorlijk in 2007. Het gaat om een afname van 14 %.

De tellers in Wierden en Almelo waren Albert Derks, Hans v.d. Berg, Henk v.d. Aa en Boudewijn Heuseveldt. Enter is geteld door Albert Derks. In Losser en Overdinkel telden Leo Hassing en Ben Hulsebos. In Hengelo was dat Piet Kokke en Harry de Jong. In Enschede telden Ben Hulsebos, Bé van Kuik, Piet Kokke, Gerrit Wesseloo en Aldert Schenk. In Lonneker was René Wijering actief en in Haaksbergen en St.-Isidorushoeve Harry Konniger.

Gebied	2003	2004	2005	2006	2007
Wierden	448	526	455	426	317
Almelo	1055	824	817	916	814
Enter	0	0	0	10	0
Losser	222	145	171	183	211
Hengelo	75	54	54	48	30
Enschede	480	339	333	368	324
Lonneker	12	4	16	21	19
Haaksbergen	353	269	251	230	173
St.-Isidorushoeve	52	43	0	5	14
Overdinkel	6	4	1	1	3
Markelo	3	1	0	0	0
Totaal	2706	2209	2098	2208	1905

Zeldzame soorten

Geoorde Fuut (11)

Dit jaar was er maar een locatie, waar Geoorde Futen zijn vastgesteld, nl. de Engbertsdijksvenen met 11 paar. Vanaf 2001 kent dit kerngebied voor de Geoorde Fuut in Twente een afname in de broedvogelaantallen (zie de tabel hieronder).

1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
19	14	30	30	27	23	15	16	15	11

Ooievaar (2)

Het paartje Ooievaarders had voor de veertiende keer het nest op het dak van een woonboerderij langs de Dinkel in Losser. Van de drie jongen zijn er twee groot geworden. Bij Singraven, in de buurt van Denekamp heeft zich een tweede paar op een paalnest gevestigd. Er is wat nestbouw geweest, maar er is niet gebroed.

Grote Canadese Gans (1)

Het eerste paar van deze soort in ons werkgebied had een territorium bij het Omleidingskanaal in de buurt van het Beuninger Achterveld in Losser.

Brandgans (14)

Op het terrein van zandafgraving de Oelemars in Losser hebben twee paren een territorium gehad. Er is in tegenstelling tot voorgaande jaren niet gebroed. Op de Stroinkslanden in Enschede heeft een paar succesvol gebroed en in de Engbertsdijksvenen kwamen evenals vorig jaar weer 11 paren voor.

KolgansxBrandgans (1)

Een gemengd paar KolgansxBrandgans had een territorium op de Oelemars in Losser. Er is geen nest gevonden.

Casarca (1)

Een paartje dat twee keer tussen de datumgrenzen in het Mokkelengoor gezien werd, voldeed aan de criteria en is daarmee het eerste paar dat in Twente is vastgesteld.

Witoogend (1)

In de Engbertsdijksvenen is een paar gelokaliseerd dat voldeed aan de criteria.

Bruine Kiekendief (1)

Een paar in de Engbertsdijksvenen voldeed aan de criteria voor een geldig territorium.

Kleine Plevier (13)

De Kleine Plevier is een soort van kale terreinen. Er werden 11 paren opgespoord, waarvan een aantal succesvolle broedgevallen. De territoria bevonden zich op de Oelemars, de Luttermolen, de Duivelshof en het Hannekerveld in Losser. Bij Goor zaten twee paren en bij Oele één paar langs het Twentekanaal. In Enschede werden twee paren gezien op Dolphia, nl. een paar op de Hoge Boekel en een paar in Glanerbrug. De Engbertsdijksvenen herbergde twee paren.

Steenuil

Voor de monitoring van de Steenuil zijn in 2003 acht telgebieden aangemeld. Jaarlijks worden hier in het voorjaar 's nachts drie standaardtellingen uitgevoerd.

	2003	2004	2005	2006	2007
Losser	7	8	9	8	8
Overdinkel	11	12	14	13	10
Saasveld	45	43	41	43	42
Deurningen	20	25	27	26	30
Fleringen	5	6	7	6	6
Groot Agelo	9	12	15	16	18
Reutum	4	4	3	4	4
Wierden			46	56	

Nachtzwaluw (35)

Alle heidevelden zijn in het kader van het Jaar van de Nachtzwaluw nagelopen op deze nachtelijke soort. Er konden 35 territoria worden gekarteerd. Zie de vorige Nieuwsbrief. In *Vogels in Overijssel 2007* is een artikel geplaatst, waarbij een volledig overzicht wordt gepresenteerd van alle nachtzwaluwlocaties in Twente met hun ontwikkelingsgeschiedenis.

Middelste Bonte Specht (47)

In 2007 groeide de populatie nog verder door tot 47 paren. Zie de vorige Nieuwsbrief. Met 32 paar behoort de gemeente Losser inmiddels tot het beste gebied voor de Middelste Bonte Specht in Nederland.

IJsvogel (44)

Het totaal voor dit jaar kwam uit op 43 territoria. Niet alle telgebieden zijn geteld, maar het beeld is vrij compleet.

Grote Gele Kwikstaart (75)

Een groot aantal broedt in speciale nestkasten onder de bruggen over de Dinkel. In totaal zijn 31 paren in de gemeente Losser geregistreerd. Dit jaar kwamen de broedvogels in twee golven aan. Tot 1 april konden nog maar 16 territoria worden vastgesteld en overheerste teleurstelling. Vanaf 15 april kwam er een tweede golf op gang zodat uiteindelijk toch nog 31 territoria konden worden vastgesteld. Evenals in 2006 viel ook dit jaar het broedsucces enorm tegen. In overig Twente werden ook nog 39 territoria opgespoord, zodat het totaal uitkwam op 70 paren.

Grote Karekiet (1)

In het rietveld bij de bergingsvijver bij Hengelo werd een terr. vastgesteld. Grote Karekieten worden in Twente niet jaarlijks waargenomen.

Kortsnavelboomkruiper (7)

Deze soort kende een verhoudingsgewijs geweldige toename in Twente. Of is wellicht de Kortsnavelboomkruiper jarenlang over het hoofd gezien? Het aantal territoria en broedgevallen nam toe van één in 2006 tot zeven in 2007. Zes locaties waren in de gemeente Enschede met territoria op de Lonnekerberg, Haagse Bos en Hof Espelo en één op Singraven, Dinkelland.

Grauwe Klauwier (3)

Dit jaar waren er op 4 locaties Grauwe Klauwieren aanwezig, waarvan er 3 voldeden aan de criteria voor een geldig territorium. In het Haaksbergerveen was er een terr. en bij Weerselo en in de Engbertsdijksvenen ook. Het mannetje in het Beuninger Achterveld (Losser) werd slechts een keer tussen de datumgrenzen, maar niet territorium-indicerend, gezien.

Raaf (1)

In Twente was er dit jaar een succesvol broedgeval. De locatie wordt hierbij niet genoemd, om verstoring tegen te gaan.

Europese Kanarie

Dit jaar werden er vijf zingende mannetjes aangetroffen in de gemeente Losser, waarvan vier in de bebouwde kom van Losser en een in Overdinkel. In de bebouwde kom van Enschede zijn twee territoria opgespoord. Binnen Twente kent deze soort dus een zeer zuidoostelijke verspreiding.

Ben Hulsebos

Districtscoördinator SOVON Twente

benhulsebos@home.nl